

Fővárosi Ítéltábla

4.Pf.20.045/2021/10.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Laczkó Ildikó ügyvéd (cím1) által képviselt felperes (cím2) felperesnek – a dr. Kalló János Márk ügyvéd (cím3) által képviselt alperes (cím4) alperes és a dr. Simoray Krisztina ügyvéd (cím5) által képviselt Alperesi beavatkozó (cím6) alperesi beavatkozó ellen kártérítés megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2020. december 9. napján meghozott 11.G.41.395/2020/14-I. számú ítélete ellen a felperes részéről 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, a késedelmi kamatfizetés kezdőidőpontját 2012. október 1. napjában, a késedelmi kamatfizetés mértékét ezen időponttól 2013. június 30-ig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt összege, 2013. július 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt értéke szerint állapítja meg.

Ezt meghaladóan az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 300.000 (háromszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kétfmillió ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes a cím7 téri aluljáróban éjjel-nappal üzemelő egyéb érdekelt1 bérlőjeként 2007. évben az alperessel villamosenergia-szolgáltatási szerződést kötött, az alperes elosztói engedélyes kötelezettséget vállalt a csatlakozási pontig történő folyamatos energia szállításra, a fogyasztásmérő berendezések felszerelésére, leolvasására, ellenőrzésére. 2012. július 30. napján tűz keletkezett a plombált területen a mérőóra dobozok mögötti

villanyóra bekötéséből kiindulóan és az üzlethelyiség kiégett. A felperes 2012. augusztus 8. napján élt a tűzkár bejelentéssel.

[2] Az elsőfokú bíróság P.41.653/2013/139. számú jogerős közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes a felperesnek a Budapest IX. kerület, Nagyvárad tér 1. szám alatti aluljáróban található egyéb érdekelt boltban 2012. július 30. napján történt tüzesettel okozati összefüggésben felmerülő kára megfizetésére köteles.

[3] A felek részegyezséget kötöttek, amelyet az elsőfokú bíróság 155. sorszámú végzésével 2018. december 4. napján jóváhagyott.

[4] A felperes - az ítélet szerint - fenntartott keresetében 11.519.640 forint és 2012. október 15. napjától, 8.260.927 forint és 2013. július 1. napjától, 20.699.328 forint és 2014. november 1. napjától számított Ptk. 301/A. § szerinti késedelmi kamatai, továbbá 2.050.000 forint és 3.024.000 forint, valamint 20.000.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni az alperest.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a felperesi követelés a tüzesettel okozati összefüggésben merült fel. Ezen túlmenően az összecszerűséget is támadta. A nem vagyoni kárigényt megalapozatlannak és összecszerűségében túlzottnak tartotta.

[6] Alperesi beavatkozó a kereset elutasítását indítványozta.

[7] Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 11.519.640 forintot és ennek 2013. január 1. napjától a kifizetésig a késedellel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet. Kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 2.316.953 forint, az alperesi beavatkozónak 150.000 forint perköltséget. Kötelezte továbbá a felperest 1.200.000 forint, az alperest 300.000 forint illeték külön felhívásra az állam javára történő megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában utalt arra, hogy jogerős közbenső ítélet megállapította az alperes kártérítési kötelezettségét a tüzesettel okozati összefüggésben. Rámutatott, hogy a 190-es sorszámú végzésével a felperes 2018. október 9. napján előterjesztett keresetváltoztatását érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mivel azt a közbenső ítélet meghozatalát követően terjesztette elő, így a Pp. 213. § (3) bekezdés és 146. § (1) bekezdés alapján a keresetváltoztatásra törvényi lehetőség nem volt. Ezért az elmaradt haszon, az idegen tulajdonban keletkezett kár és a műszaki segítő tárgyában előterjesztett és fenntartott keresetet vizsgálta csak érdemben a Ptk. 339. § (1) bekezdés és 355. § rendelkezései alapján. Az elsőfokú bíróság a mérlegadatokat és a szakértői véleményre is figyelemmel 2012. évi elmaradt haszon címén mindösszesen 11.519.640 forint megtérítésére

látott alapot, amely után a késedelmi kamatot a Ptk. 301. § (1) és (2) bekezdése alapján látta megítélhetőnek, mivel a felek közötti jogviszony nem szerződésen alapul. A kamatfizetés kezdődőpontját arra tekintettel határozta meg, hogy az üzleti év lezárásával realizálódott a kár. Ezt követő évekre érvényesített veszteséget nem látta fennállónak a szakértői vélemény megállapításai miatt, az ok okozati összefüggések könyvszakértő módszerekkel nem volt lehetséges, a saját tőke mértékéből ítéleti bizonyossággal következtetés nem vonható le a kár mértékére. Az idegen tulajdonban keletkezett kár címén érvényesített keresetet a Pp. 2. §-ára figyelemmel és a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján utasította el, mivel az nem a felperes kára, és a felperes - mint nem tulajdonos - nem jogosult az igény érvényesítésre, ezen túlmenően pedig nem bizonyította a gépek megsemmisülésével bekövetkezett kár összegét. A felperes kárelemként kívánta érvényesíteni a perbeli jogainak érvényesítésére igénybe vett műszaki szakértő költségét, azonban a Ptk. 355. §-a szerint megtérítendő kártételek közé ez nem minősíthető, ezért ilyen jogcímen ezt a felperes alappal nem igényelhetette. Bár az elsőfokú bíróság a keresetváltoztatást elutasította, azonban megjegyezte, hogy a felperes nem igazolta miszerint a tüzeset miatt nem vagyoni kára keletkezett. Ítéleti bizonyossággal nem látta megállapíthatónak a nem vagyoni kár keletkezése és a tüzeset közötti okozati összefüggést. A jogi személy - mint tagjaitól elkülönült jogalany - a stressz okán beálló esetleges igényeket nem érvényesíthette. A felperes által felvett hitel utáni kamat tekintetében pedig azt emelte ki, hogy a szakértői vélemény nem igazolta ennek a károkozással való okozati összefüggését. A 2013. és 2014. évre vonatkozó elmaradt haszon, az idegen tulajdonban keletkezett kár, a műszaki szakértő költsége tekintetében előterjesztett keresetet elutasította. A perköltségről a Pp. 81. § és 83. § (1) bekezdése alapján határozott, a felperes 20% pernyertessége alapján.

[8] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. A fellebbezésében az elsőfokú ítélet felülbírálatát a kárigényt elutasító döntés, továbbá a kamat és a perköltség vonatkozásában kérte. Kérte az alperes kötelezését 8.260.927 forint 2013. évi elmaradt vagyoni előny, 20.699.328 forint 2014. évi veszteség, vagyonban beállott értékcsökkenés, 20.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és 3.024.800 forint műszaki szakértői díj, összesen további 51.985.055 forint megfizetésére. Kérte annak megállapítását, hogy az alperes 2.050.000 forint kárt okozott idegen tulajdonban a tüzesettel összefüggésben a felperesi üzletben. Az elsőfokú bíróság által megállapított kamatmérték megváltoztatását kérte akként, hogy a Ptk. 301/A. § szerinti kamatmérték megfizetésére kötelezze az alperest. A megítélt elmaradt haszon összege után járó kamat esedékességét 2012. október 1. napjánban kérte megállapítani. Ezen túlmenően a perköltség viselésről való rendelkezésnél az elsőfokú bíróság által meghatározott perköltségből törölni kérte az alperesnek járó 589.753 forint szakértői költségtérítést. Fellebbezésével egyidejűleg felülbírálni kérte az elsőfokú bíróság 190. sorszámú végzését és így tárgyalni kérte a nem vagyoni kárigényét, mivel megítélése szerint a kereset változtatásának elutasítása törvénysértő volt.

Hangsúlyozta, hogy közte és az alperes mint áramszolgáltató között szerződéses kapcsolat állt fent. A keresetlevelében nem vagyoni kárt is érvényesített, a kereset kiegészítésben annakösszegezését nem jelölte meg, azonban jogfenntartó nyilatkozatot tett és a jogalap körében kért elsődlegesen döntést. A jogerős közbenső ítéletet követően terjesztette előösszegezésű kártérítési követelését, melyet a bíróság befogadott és az alperest, illetőleg alperesi beavatkozót érdemi ellenkérelem előterjesztésére hívta fel. Részegység is létrejött a felek között, amelynek az alperes eleget tett. Ezek után került sor a felperes felhívására bizonyítási indítványai előterjesztésére. Utalt a tanúvallomásokban foglaltakra, továbbá a szakértői bizonyítás eredményére. Kiemelte, hogy a tanácsváltozást követően merült fel a Pp. 146/A. § alapján a keresetváltoztatás meg nem engedettsége és a 190. sorszámú végzés

meghozatalára. Megítélése szerint e végzés jogszabálysértő, tévesen értelmezi a Pp. 146/A. §-át. Utalt a Kúria 1/2010. (XI. 8.) Jogegységi Döntésében foglaltakra, és ennek alapján arra, hogy az eredeti keresetlevelében a jóhírnév sérelmével kapcsolatos nem vagyoni kárát is érvényesíteni kívánta. Mindebből következően a nem vagyoni kár címén előterjesztett kereseti kérelmét is vizsgálnia kellett volna a bíróságnak. Hangsúlyozta, hogy az eredeti keresetét jogfenntartással terjesztette elő és a per elhúzódása miatt további kárigényei merültek fel, amelyet érvényesíteni kívánt, és a jogerős közbenső ítéletet követően volt abban a helyzetben, hogy összecszerűségében részletes keresetet terjesszen elő. Ebből kifolyólag kérte a kifejtettek alapján a nem vagyoni kárigényének érdemi elbírálását. Sérelmezte a 197. sorszámú végzést is, melyre megítélése szerint ugyancsak nem volt törvényi lehetőség, mivel a Pp. 111. § (4) bekezdésében foglalt feltételek nem álltak fenn. Kifogásolta azt is, hogy a határozathirdetésre halasztott tárgyalást követően két nappal került részére kézbesítésre elektronikus úton az ítélet, amely által két nappal lerövidítette a bíróság a fellebbezésre nyitva álló határidőt. Jogi álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 2. § (1) bekezdésében írt perek tisztességes lefolytatásához, ésszerű időn belül történő befejezéshez való jogot, mert a tanácsváltozás nem annulálhatta az addig történt perbeli cselekményeket és egyik felet sem támogathatja a bíróság. Kizárólag a kereseti kérelem és ellenkérelem korlátai között vizsgálhatja az ügyet. Utalt arra, hogy az alperes ellenkérelmében nem hivatkozott a Pp. 146/A. §-ára, csak a bíróság kérdésfeltevését követően és nem kérte a 2018. októberi kereset elutasítását sem, továbbá a szakértői véleményre is elkészen nyújtott be észrevételt. A szakértői vélemény elsőfokú bíróság általi értékelését is önkényesnek és nem teljeskörűnek tartotta. Hangsúlyozta, hogy a teljes üzlet kiégett, újra üzemeltethetővé kellett tenni, ezért külső finanszírozásra, tagi hitelre szorult. Szakértő pedig igazolta, hogy kizárólag az üzletre fordította a tagi hitelt. Tűzeset után kevesebb árukészlettel, másfél hónap működés után nem lehetett nyereségessé tenni a vállalkozást, melyből megítélése szerint okszerűen következik, hogy 2013. évi árrés elmaradás volt, és az is, hogy a tagi hitelt csak 2017-ben tudta visszafizetni. Utalt az alperes rosszhiszemű perbeli magatartására, a Ptk. 355. § (4) bekezdés sérelmére. Miután szerződéses jogviszony volt a felek között, így a Ptk. 318. §-át tartotta irányadónak és kiemelte, hogy a közbenső ítélet a Ptk. 345. §-át hívta fel. Ennek megváltoztatására pedig jelen ítéletben nem lett volna lehetőség. Ebből következően a Ptk. 301/A. §-át tartotta irányadónak a késedelmi kamatfizetésre, annak mértékére. A kamatfizetés kezdő időpontja 2012. október 1., mivel a tűzkár folytán az üzlet nem tudott üzemelni, a veszteség-bevétel elmaradása tehát a tűz másnapján keletkezett. A perköltségre vonatkozó rendelkezést a Pp. 80. § (2) bekezdése alapján támadta, mivel az alperes által megfizetett szakértői díjak részbeni megtérítésére nem kötelezhető. Az alperes perelhúzás céljából, újabb és újabb kérdéseket vetett fel, ezek pedig sikertelenek voltak és az alperes vállalta is a költségek megfizetését. Ezért az alperesnek kell megfizetnie a közbenső ítéletig felmerült költségeket, még a felperesi ügyvédi munkadíjat is. Rögzítette, hogy az egyezsége tekintettel sem állapított meg felperesi munkadíjat a bíróság, holott a felperes azt kérte. Az egyezés számára pervesztességgént nem könyvelhető el, így a pernyertesség/pervesztesség megállapítását is kifogásolta. A magánszakértői költség érvényesíthetősége körében a BH.2016.772. és a 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 5/a. pontja alapján kifejtette, hogy a magánszakértő igénybevétele szükséges és hasznos volt a jogainak érvényesítéséhez. A műszaki szakértő tevékenységével hozzájárult a kár csökkentéséhez. A nem vagyoni kár körében kifejtette, hogy tanúvallomásokkal igazolt, hogy a tűzeset kapcsán csorbult a jóhírneve, megnehezült a gazdasági életben a helyzete, nem kapott hitelt, nem bíztak benne a szállítók és két újabb üzlet megnyitásának lehetőségétől is elesett. A cég jóhírnevének sérelmére utalt, a céggel szemben a gazdasági életben a meglévő folyamatos bizalom megingott, ez ki nem számítható kárt okozott. Magánkölsönt is csak jelzálog biztosítékra kapott, amelyet a tagjai teljesítettek. Mindez a jóhírnevét súlyos mértékben sérti. A tagok a

hitellel - a társaság helyett - kárenyhítési kötelezettségüknek tettek eleget. A társaság tagjai a cég megmentése érdekében jogilag értékelhető módon mentették meg a társaságot, az üzleti lehetőségek elhalasztása komoly veszteséget jelentett, amelyre figyelemmel a bizonyítási anyag és a köztudomás figyelembevételével a megjelölt összeg indokolt. Álláspontja szerint szakértői véleménnyel bizonyította, hogy 2013. évben mennyi volt az elmaradt haszna. Hivatkozott a tanúvallomásokra is, valamint arra, hogy a bevétel csökkenése azért jelentős vagyoni hátrány, mert az üzletnek a standart költségei ugyanazok és épp a szakértői vélemény állapította meg, hogy a gazdálkodás során a költségartalom 91% volt a bevétel elmaradás miatt és 2012-2013. évben az egyéb ráfordítások összege nem a szokásos mértékben alakult, hanem megemelkedett, így a bevételcsökkenés okozati összefüggésben áll a tüzesettel. Utalt szakértő⁴ magánszakértői véleményében írtakra, előadta, hogy ha a társaság tagjai saját vagyონukat, magán bonításukat nem vetik be, akkor a társaság nem élte volna túl a tüzeseményt. Ez egyértelműen alperesi mulasztással függ össze és okozati összefüggést teremt a tűz okozása és a kár között. A Ptk. 355. §-a alapján a 2014. évi 20.699.328 forint veszteséget is megalapozottnak tartotta. Mivel a saját tőke helyzete 2014. évre rendeződött, így ezideig kell az alperesnek a kárt megfizetni, a veszteséget pedig megállapította a szakvélemény.

[9] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helyben hagyását kérte. Álláspontja szerint a jogerős közbenső ítéletet követően lefolytatott hosszadalmas bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a tényállást, a kár felmerülte és összegszerűsége körében. Helytállóan értékelte a bizonyítékokat és helyes jogi következtetéseket levonva hozta meg az ítéletét. A 190. sorszámú végzést megalapozottnak tartotta. Utalt arra, hogy az ítélet külön is kitért a nem vagyoni kárra, értékelve a bizonyítékokat. A nem vagyoni kárnak a jogalapját is vitatta az eljárás során. Fogalmi képtelenségnek tartotta, hogy a per elhúzódás indokolta a kereset felemelését. A cég üzletvitale körében a kereset benyújtását követően történt bármely kedvezőtlen változás tekintetében az oksági kapcsolatot nem tartotta igazolhatónak. A jogalapi döntés és a kereset összegszerűsége megjelölése körében kifejtetteket vitatta. Észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartásával járt el az ítélet kihirdetése és kézbesítése során. Hangsúlyozta, hogy konzekvensen vitatta felperes minden, a részegyezőséggel nem érintett kereseti igényét, az elmaradt haszon, nem vagyoni kár, az idegen tulajdonban bekövetkezett kár, valamint a szakértői díjak vonatkozásában is. Érthetetlennek tartotta a perköltség vonatkozásában a fellebbezési érvelést. Fenntartotta azt a jogi álláspontját is, hogy a magánszakértői költség legfeljebb perköltségként érvényesíthető és nem kárigényként. Változatlanul fenntartotta a korábbi nyilatkozatait.

[10] A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[11] A felperes az ellenkérelemre adott válasziratában észrevételezte, hogy a tanácsváltozást megelőzően az alperes és a beavatkozó nem hivatkozott tiltott keresetmódosításra. Kiemelte, hogy tanúvallomásokkal, okiratokkal bizonyította előadását, és az igazságügyi szakértő kiszámította az elmaradt hasznót. Előadta, hogy 2012. novemberében nyitott újra kisebb árukészlettel, az elvesztett saját tőkét 2014-ben tudta pótolni. Köztudomásúként hivatkozott arra, hogy a tűzkárt másfél hónap alatt nem lehet kiheverni. Hangsúlyozta, hogy a jövőben el kell számolnia a tulajdonosokkal, így biztosan bekövetkező

kár lesz. A nem vagyoni kár körében utalt arra, hogy gazdaságilag ellehetetlenült a társaság és elesett az üzleti lehetőségeitől. Az alperes eljárását rosszhiszeműnek, perelhúzóknak, a Pp. 8. § (3) (5) bekezdésébe ütközőnek tartotta. Megítélése szerint a közbenső ítélet tekintetében pernyertes lett, ezért az addig kifizetett jogi képviselői díjra igényt tarthat. Szükség esetén bizonyítási eljárás lefolytatását kérte.

[12] Az alperes erre tett észrevételeiben kifejtette részletes álláspontját a Pp. 146/A. § alkalmazása tekintetében. A felperes okfejtését a bizonyítottsággal kapcsolatban tévesnek tartotta. Vitatta, hogy perelhúzó magatartást tanúsított, illetve, hogy az eljárása rosszhiszemű volt.

[13] A fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos.

[14] Az ítéltábla a 112/2021.(III.6.) Korm. rendelet 27. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezés és az ítélet megalapozottságát.

[15] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett. Az ítéltábla a Pp. 228. § (4) bekezdésre tekintettel a fellebbezési kérelemhez kötöten, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül az elsőfokú ítélet megalapozottságát.

[16] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezési kérelme alapján a Pp. 254. § (1) bekezdés szerint felülbírálta az elsőfokú bíróság 190. sorszámú végzését.

A 190. sorszámú végzésben írtakra tekintettel a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a Pp. 146. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztése, mint a keresetváltoztatásra nyitva álló határidő a jelen perben nem feleltethető meg a közbenső ítéletet megelőző tárgyalás berekesztésének, hiszen a közbenső ítélet kizárólag a kereset jogalapját döntötte el és a közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően az elsőfokú bíróság folytatta a per tárgyalását, és a tárgyalás tényleges berekesztésére a jelen fellebbezési eljárás tárgyát képező ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztésével került sor, azaz a tárgyalás berekesztésének napja nem az elsőfokú végzésben hivatkozott 2018. június 5.

Az elsőfokú bíróság a 190. sorszámú végzésének megszövegezése szerint a 150. sorszám alatti teljes keresetváltoztatást elutasította. A felperes 150. sorszám alatti kereset módosításában azonban olyan követeléseket is megjelölt, amelyeket már korábban előterjesztett, továbbá olyan követeléseket, amelyekre nézve az alperessel részegyezséget kötött. A részegyezség a keresetmódosítás előterjesztését követően, 155. sorszám alatt rögzítetten jött létre a felek között és a részegyezséget az elsőfokú bíróság jóváhagyta 2018. december 4. napján. A részegyezséget követően a 155. sorszámú jegyzőkönyv szerint az elsőfokú bíróság konkrétan megjelölte mely érvényesített, fennmaradt követelések tekintetében áll fenn a bizonyítási kötelezettség. Az elsőfokú bíróság csak ezek után, tanácsváltozást követően tájékoztatta a feleket a Pp. 146/A. § -áról és hívta fel a felperes a pontosított kereset előterjesztésére. Ennek eredményeként hivatkozott az alperes utóbb a keresetváltoztatás tilalmára és hozta meg az elsőfokú bíróság a 190. sorszámú végzését,

amelynek indokolása ellentmond nemcsak a 155. sorszámú, hanem a 182. sorszámú jegyzőkönyvi tájékoztatásnak is.

[17] Az elsőfokú eljárás irataiból megállapíthatóan a per 30 millió forintot meghaladó pertárgy értékű, így a Pp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező a jogi képviselő. Ebből következően a keresetváltoztatásra a Pp. 146. §-ától eltérően a Pp. 146/A. § -ban írt feltételek voltak alkalmazható. A Pp. 146/A. § (3) bekezdés kimondja, hogy a felperes a keresetét az alperes beleegyezésével bármikor megváltoztathatja.

A felperes 150. sorszám alatti keresetváltoztatásában szereplő tételekre a felek részegyezséget kötöttek, a részegyezséggel nem érintett tételek körében az alperes nyilatkozatot terjesztett elő, továbbá a bíróság bizonyítást foganatosított. Az alperes ez utóbbit nem kifogásolta, sőt azzal, hogy részegyezséget kötött tartalmilag maga is beleegyezett a keresetmódosításba. Ezért a Pp. 146/A. § (3) bekezdése szerint a keresetmódosítás az alperes beleegyezésével történt, annak így nem volt eljárásjogi akadálya. Az alperes csak jóval később kezdett el hivatkozni, lényegében az elsőfokú bíróság felhívását követően a keresetváltoztatás tilalmára. Ez a több hónappal későbbi alperesi nyilatkozat, az alperes korábbi perbeli eljárása miatt már nem volt akként tekinthető, hogy ne lenne alkalmazható a keresetmódosításra a Pp. 146/A. § (3) bekezdése. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a felperes a nem vagyoni kárigényét már a keresetlevélben előterjesztette, így annak pontosítása összegében és időközben bekövetkezett tényekre tekintettel, nem jelentett keresetváltoztatást [Pp. 146. § (5) bekezdés a) pont]. Ezért a nem vagyoni kárigény megjelölése a 150. sorszámú beadványban nem új kereseti kérelem volt, arra a keresetváltoztatás tilalma és jogkövetkezménye ezért sem volt alkalmazható.

[18] A felperesnek a felbeszakadást megállapító végzéssel és az ítélet kézbesítésével kapcsolatos eljárásai kifogásai az érdemi döntést, és felülbírálatot nem érintik, arra közvetlen kihatással nincsenek, a Pp. 252. § (2) bekezdés alkalmazását nem alapították meg. Az elsőfokú bíróság az eljárást folytatta, ítéletet hozott, amelyet a felperesnek elektronikus úton kézbesített. A kézbesítés módja, ideje ellenére a felperes az eljárás jogait gyakorolta, fellebbezést előterjesztett, a fellebbezése - még a határozathirdetés időpontjától számított - 15 napos határidőn belül beérkezett. A felperes eljárás jogai így nem sérültek. Az érdemi döntésre ki nem ható esetleges eljárás szabálysértéseknek ügydöntő jelentősége nem volt.

[19] A felperes a fellebbezésében az idegen tulajdonban okozott kár tekintetében már csak megállapítást kért. Fellebbezési kérelme szerint annak megállapítását kérte, hogy 2.050.000 forint kárt okozott az alperes idegen tulajdonban a tüzesettel összefüggésben az üzletben. Ez a Pp. 247. § alapján a Pp. 146. § (5) bekezdés d) pontja szerint nem keresetváltoztatás, így a másodfokú eljárásban a fellebbezésben e keresetmódosításnak nem volt eljárás akadálya. A másodfokú bíróság ezért erre tekintettel bírálta el e fellebbezési kérelem megalapozottságát a később kifejtettek szerint.

[20] A fentiek értelmében a fellebbezéssel érintett kártételek, így a nem vagyoni kár tekintetében is érdemben kellett a másodfokú bíróságnak elbírálnia a fellebbezés, a kereset és az ítélet megalapozottságát.

[21] A felperes és az alperes között szolgáltatói szerződéses jogviszony állt fenn a káresemény időpontjában. A jogerős közbenső ítélet a Ptk. 345. § (1) bekezdés alapján állapította meg az alperes kártérítési felelősségét. A szerződéses jogviszony alapján a Ptk. 318. § (1) bekezdés szerint is alkalmazandó volt a Ptk. 345. § (1) bekezdése - mint a szerződésen kívüli károkozás egyik alakzatát szabályozó rendelkezés -, továbbá a kártérítés mértékére a Ptk. 355. § rendelkezései. Nem változtat ezen a körülményen az sem, hogy a jogerős közbenső ítélet indokolása a Ptk. 345. § (1) bekezdésének alkalmazásához vezető Ptk. 318. § (1) bekezdését nem hívta fel; egyben a szerződéses jogviszonyra és az utóbbi jogszabályra utalás nem jelenti azt, hogy a másodfokú bíróság - a Pp. 229. § (1) bekezdésének sérelmével - térne vissza olyan jogalapi kérdésre, amelyet a közbenső ítélet már elbírált.

[22] A felperes 2012., 2013. és 2014. évre elmaradt haszon, veszteség címén érvényesített kárigényéből az elsőfokú bíróság 2012. évre megítélte a kereset szerinti 11.519.640 forintot.

A szakértői vélemény szerint a 2012. évre kimunkált veszteség, elmaradt árrés, a káreseménytől 2012. év végéig felmerült kár, az adott időszak vesztesége. Ezért a felperes arra alappal hivatkozott, hogy a késedelmi kamat középarányos időponttól illeti meg. A késedelmi kamatfizetés kezdőidőpontját ezért 2012. október 1. napjára változtatta meg a másodfokú bíróság.

A felperes arra is helytállóan utalt, hogy szerződéses jogviszony állt fenn közte és az alperes között áramszolgáltatásra, és miután az alperes érdekkörébe tartozó részből kiindulva következett be a kár, az szerződésszegésnek minősül. A fentiekben idézett jogszabályi rendelkezésekből következően a késedelmi kamat mértékére a Ptk. 301/A. § (1) és (2) bekezdése alkalmazandó. A Ptk. 301/A. § (2) bekezdését 2013. július 1. napjától a 2013. évi XXXIV. törvény 14. § módosította. Ezért a módosult kamatmértékre is tekintettel változtatta meg az elsőfokú ítélet kamatfizetésre vonatkozó rendelkezését a másodfokú bíróság.

[23] Az elsőfokú bíróság a 2013. és 2014. évre érvényesített elmaradt vagyoni előny megtérítésére irányuló kereseti követelést elutasította. A felperes ezt támadó fellebbezése a másodfokú bíróság megítélése szerint nem alapos.

A felperes nyilatkozata szerint 2012. november 5-én újra megnyitotta az üzletet. Az igazságügyi szakértő kellően indokolta, milyen számítási módszer alkalmas a veszteség, az elmaradt haszon megállapítására, amelyet alapvetően a felek sem kifogásoltak és amelyet a másodfokú bíróság is elfogadott ítélezése alapjául. A szakértő a szakvéleményében rámutatott, hogy a felperes esetében az anyagjellegű ráfordítások - áruk beszerzési értéke - képviseli a legnagyobb közvetlen költség/ráfordítás arányt, ezért ennek figyelembe vételével számítható az elmaradt vagyoni előny. A szakértő kifejtette, hogy az árrésre hatással van a forgalom volumene, összetétele és az alkalmazható/alkalmazott árak. Ezek együttes hatásának a realizálható árrésre való együttes hatásainak kimunkálásához olyan részletes adatok szükségességét jelölte meg, amelyek nem álltak rendelkezésre. Az árrésre egyéb külső hatások szerepét is megjegyezte és mindezek alapján azt az álláspontot képviselte, hogy könyvszakértői módszerekkel kontrollálhatóan nem lehetséges a komplex hatások valamennyi elemének a feltárása a 2012. évet követő évekre, és az okozati összefüggés feltérképezése a

további üzleti években az elmaradt haszon keletkezésére, kumulálódására. Ehhez képest a szakértő csupán valószínűsítési számítást adott 2013. évre vonatkozóan.

A Pp. 164. § (1) bekezdés alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a tűzesettel okozati összefüggésben merült fel az üzlet megnyitását követően 2013. és 2014. évben is vesztesége. A szakértői vélemény ezen okozati összefüggés megállapítására nem volt alkalmas. Az egyéb bizonyítékok, okiratok, tanúvallomások alapján sem volt egyértelműen megállapítható a kártérítési felelősség fennállásához szükséges releváns, adekvát okozati összefüggés.

Mindezek kiemelésével az elsőfokú bíróság alappal utasította el 2013. és 2014. évre érvényesített elmaradt hasznot, veszteséget, mint kár megtérítésére irányuló keresetet.

[24] A nem vagyoni kárigényt a felperes a keresetlevelében megjelölte, így a már kifejtettek szerint érdemben kellett elbírálnia a bíróságnak a fellebbezést és a keresetet ennél a kártételnél.

Az elsőfokú bíróság arra helytállóan mutatott rá, hogy a felperes önálló, a tulajdonosaitól elkülönült jogi személy, így a tulajdonosokat, a felperesi törvényes képviselőt személyében érintő körülmények, tények nem voltak értékelhetők a felperes nem vagyoni kára fennállásának megítélésénél. A kft. tagjának, törvényes képviselőjének kára nem a felperes kára. A nem vagyoni kárigény személyhez tapad. Alapvetően személyhez fűződő jogok megsértésén nyugvó szankció [Pp.84. § (1) e)]. A Ptk.85. § alapján a személyhez fűződő jog személyesen érvényesíthető, ezért az ennek megsértésén alapuló nem vagyoni kártérítési igény személyhez kötött követelés, ami nem engedményezhető [Ptk. 328. § (2) bekezdés]. Emiatt a felperes a tagja, szervezeti képviselője nem vagyoni kárigényét nem érvényesítheti.

[25] A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdés alapján a felperes a tűzesettel okozati összefüggésben bekövetkezett olyan nem vagyoni hátrányt nem jelölt meg és nem bizonyított, amely alapot adhatott volna a nem vagyoni kártérítés megállapítására. A felperes által megjelöltek, az üzleti tevékenység folytatásában jelentkező nehézségek, hátrányok, az, hogy gazdaságilag nehéz helyzetbe került, ellehetetlenült, továbbá üzleti lehetőségektől esett el, számszerűsíthető, vagyoni károk, amelyek nem vagyoni kárként nem értékelhetők. A felperes szükség esetre bizonyítás lefolytatását kérte. A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Bizonyítási indítvány hiányában - a Pp. 164. § (2) bekezdésében megfogalmazott hivatalbóli bizonyítás tilalmára is tekintettel - bizonyítás lefolytatására nem volt eljárási lehetőség.

A nem vagyoni kár megtérítésére irányuló keresetet jogalap hiányában helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság.

[26] A 3.024.800 forint szakértői díjat a felperes, perbeli nyilatkozata szerint kárként kívánta érvényesíteni. A felperesnél ez a költség azzal kapcsolatban merült fel, hogy jogainak érvényesítéséhez, a műszaki kérdések megítéléséhez szakértő igénybevétele volt szükséges. A felperes álláspontja szerint a műszaki szakértő a tevékenységével hozzájárult a kár csökkentéséhez. ez utóbbi azonban az alábbiak miatt nem foghatott helyt.

[27] A Pp. 75. § (1) bekezdés meghatározza a perköltség fogalmát. Ennek értelmében perköltség mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel, így pl. a szakértői díj költsége is. A szakértői díj a követelés érvényesítése érdekében felmerült költség, nem a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése szerinti kár. A felperes ezért a szakértői díjat kárként nem érvényesíthette. A felperes által hivatkozott jogcímhez kötöttség a kereset vonatkozásában felmerülő és alkalmazandó fogalom, amelynek a jelen esetre vonatkoztathatóan nem volt ügydöntő jelentősége. A felperes a perköltség igénye körében számíthatta volna fel a szakértői költségét. A felperes kifejezetten akként nyilatkozott a peres eljárás során, hogy kárként és nem a perköltségben kívánja érvényesíteni a felmerült szakértői díjat. A kár fogalmába a szakértői díj nem illeszthető, ezért az elsőfokú bíróság elutasító ítéleti döntése helytálló volt.

[28] Az idegen tulajdonban okozott 2.050.000 forint kárra a felperes a – fentebb már utaltak szerint – a fellebbezésében a keresetét megállapítási keresetre módosította. A megállapítási keresetnek a Pp. 123. § több együttes feltételt ír elő, amelyek együttes fennállása esetén van helye megállapítási keresetnek.

[29] A felperes saját előadása szerint is nem a saját, hanem más tulajdonában keletkezett kárra terjesztette elő e kereseti kérelmét. A csatolt okiratok szerint a felperessel szerződéses jogviszonyban álló vállalkozóknak az üzletben elhelyezett ingóságaik megsemmisülése tekintetében követelésük áll fenn a felperessel szemben. Ezen ingóságok tulajdonosai harmadik személyek. A jelen peradatok szerint a felperes még nem térítette meg e harmadik személyek kárát, melyből következően ezzel okozati összefüggésben a felperes vagyonában csökkenés nem következett be, azaz ezzel a felperesnél kár nem merült fel. A felperesnél bekövetkezett kár hiányában a kártérítési kötelelem nem áll fenn. A később, a jövőben bekövetkező kár esetén a kárkötelelem valamennyi eleme, a kár bekövetkezte hiányában, nem áll fenn. A felperes abban az esetben érvényesíthetne igényt az alperessel szemben, ha a tüzesettel okozati összefüggésben harmadik személyeknél felmerült kárt e harmadik személyeknek megtérítette. A jelen esetben ez nem áll fenn. Mindebből következően a felperesnek nincsenek olyan fennálló jogai, amelyek megóvása az alperessel szemben szükséges lenne, és amelyek érdekében felléphetne az alperessel szemben. A felperes a más kára érdekében perindításra nem jogosult a Pp. 2. §-ára és arra figyelemmel, hogy a magyar jogrendszer a perbizományt nem ismeri. A Pp. 123. § második mondata szerinti, a megállapítási kereset törvényi feltételei nem álltak fenn. Ezért a megállapítási keresetre módosított keresetet is el kellett utasítania a bíróságnak.

[30] A perköltséget támadó fellebbezésre az ítéltábla kiemeli, hogy a Pp. 77. § értelmében a perköltség viseléséről az ítéletben kellett határoznia a bíróságnak. A Pp. 81. § (1) bekezdés alkalmazásában a pernyertesség/pervesztesség aránya, a kereseti kérelem, az érvényesített követelés és ehhez képest történt marasztalás összege alapján határozandó meg. A Pp. 81. § (1) bekezdés alapján figyelembevételre kerül az egyes felek által előlegezett költségek összege is. Mindehhez képest annak nincs a perköltségről való döntésben jelentősége, hogy a per során közbenső ítélet hozatalára is sor került. A Pp. 80. § (2) bekezdése nem általában egy jogalapi döntéshez felmerült költségekre és nem a közbenső ítélet meghozatalához szükséges bizonyítási költségekre vonatkozik. A kereset jogalapjáról külön döntés, azaz közbenső ítélt meghozatala egy eljárási lehetőség, azonban ez nem

eredményezi azt, hogy a keresetről véglegesen meghozott érdemi döntés alapján a Pp. 81. § (1) bekezdés szerint meghozott perköltség viselésénél külön kellene elszámolni a közbenső ítéletig felmerült költségeket, különösen nem jár olyan következménnyel, hogy a közbenső ítéletig pernyertesnek kellene tekinteni a felperest és a költségek viselését erre tekintettel kellene meghatározni. A Pp. ilyen szabályozást nem ad.

[31] Az elsőfokú eljárás iratai szerint a felek részegyezséget kötöttek, amelyet a bíróság jóváhagyott. A részegyezség értelmében a részegyezséggel érintett körben a felek megegyeztek a költségek viselésében is. Ebből következően a részegyezséggel érintett tételek figyelmen kívül hagyása indokolt volt. A felperes ennek értékelése mellett is a kereseti kérelméhez képest nagyobb részben lett pervesztes. Az elsőfokú bíróság alapvetően jól állapította meg a pernyertesség/pervesztesség arányát. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság perköltség viseléséről döntésének megváltoztatására kellő indok nem volt.

[32] A felperes a fellebbezési kérelme szerint ezeket meghaladóan nem kérte az ítélet megváltoztatását, ezért az ítélet egyéb rendelkezéseit fellebbezés hiányában nem érintette a másodfokú bíróság.

[33] Mindezek kifejtésével az ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését részben, a késedelmi kamatfizetés kezdőidőpontja és mértéke tekintetében a rendelkező rész szerint megváltoztatta, míg ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[34] A felperes fellebbezése – a késedelmi kamat kezdőidőpontja és mértéke kivételével – nem volt alapos. A fellebbezési pertárgy értékénél a járulékok nem vehetők figyelembe, ezért a fellebbezési pertárgy érték alapján a felperes a másodfokú eljárásban pervesztesnek minősült. Ebből következően az ítéltábla a Pp.78. § (1) bekezdés alapján határozott a másodfokú perköltség viseléséről.

[35] Az alperest ügyvéd képviselte a másodfokú eljárásban, amely képviselettel a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) (5) (6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés szerinti ügyvédi munkadíj merült fel. A fellebbezési pertárgy értékhez képest a jelen eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenység mértéke és annak értékelésével, hogy tárgyalás tartására nem került sor, az ítéltábla mérlegeléssel állapította meg az ügyvédi munkadíjat és kötelezte a felperest annak megfizetésére.

[36] A felperes illetékfeljegyzési jogban részesült. A le nem rótt fellebbezési illetékről az 1990. évi XCIII. tv. 73. § (4) bekezdés szerint alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdés alapján határozott a másodfokú bíróság.

Budapest, 2021. április 19.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Merőtey Anikó s.k.
Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Molnár
bíró